

AD: OVER NAAM EN WORTELS

Artis Dulcedo is niet zómaar een naam, het is een geschenk. Een loutere vertaling zou de geschiedenis oneer aan doen. Daarom, een korte poging om de wortels van ons orkest bloot te leggen. Wat nu een vreemde kronkel in dit verhaal lijkt, wordt meteen kristalhelder. De naam van ons orkest zal hierna geen geheimen meer kennen voor jullie. Noch zijn ontstaan, noch zijn betekenis.

Ik neem jullie mee in de tijd naar ons eerste concert ooit, ingeleid door een bijzondere spreker.

22 maart 1998, rond de middag, studiezaal van het Onze-Lieve-Vrouwecollege in Assebroek.

In het door zangkoren bezaaide Brugge, krijgt het muzieklandschap er plots te maken met een ongekend fenomeen: Wij... een amateur kamerorkest. Strijkend en blazend gaan we de strijd aan met moeilijke nootjes, met leren samen spelen en met onze zenuwen. Onwennig en bloednerveus zitten we – volgens ons collectief geheugen – voor een uitgelaten en zeer talrijk opgekomen publiek.

Tickets verkopen? Durven we niet! Maar enthousiaste vrije bijdragen overspoelen nadien de vioolkist van Koen. Dat smaakt naar meer.

Onze spreker nu. Hugo De Lil grijpt de microfoon voor minstens een half uur. Hugo is filosoof, godsdienstgeleerde en vooral bezieler van de Dagen van de Huismuziek, een muziekkamp voor een 50-tal jongeren tussen 10 en 18 jaar (1 week in de zomer, 1 week in de winter), met als doel: “Samen mooie muziek maken, in een vriendschappelijke sfeer, op basis van een goede organisatie.” (Ctrl C – Ctrl V: récht in de statuten van Artis Dulcedo!). En wie passeerden op die kampen in Merelbeke en Lokeren tussen de muzikaal knedende vingers van Hugo? Jawel, onze AD-stichters Steven en David Decraene, Patrick Loobuyck en Koen Kindt. Op een Merelbeekse zomeravond kreeg dat kwartet immers “orkest-stichtende gevoelens” (dixit Hugo De Lil) en samen met Jan Vanmaele en Bart Aerbeydt zorgden zij enkele weken later als eerste AD-bestuur voor de geboorte van ons orkest. Ikzelf maakte ook naadloos de overgang van die kampjes naar de allereerste repetities.

Hugo dus. Zoals het goede filosofen betaamt – en zeker als die ook godsdienstgeleerde zijn – wordt ons eerste concert bijgevolg opgeluisterd door een speech vol aanzwellend taalgebruik, stijlfiguren allerhande, inclusief een spoedcursus Latijn.

En wat blijkt uit zijn redevoering? Dit is de man die de naam Artis Dulcedo heeft bedacht. Maar niet voor óns, nee. Wél voor een koor, geleid door zijn broer Ignace De Lil, met Hugo zelve als voorzitter van die bende. Ignace kon er wat van. Hij was 30 jaar lang koorleider van de koren Crescendo uit Zottegem en de Minnezangers uit Zele én van het koortje van de Dagen van de Huismuziek. Toch had de man tijd en goesting voor nóg een initiatief: een kamerkoor met de betere stemmen uit die drie koren. Artis Dulcedo was geboren - voor het eerst. De titel 'uitmuntendheid' werd meteen binnengerijfd, maar al even snel haalde de realiteit hen weer in. Te drukke agenda's maakten van Artis Dulcedo te gauw een vervlogen droom, een zoete herinnering.

Die herinnering wordt op 22 maart 1998 in de studiezaal van het college weer tot leven gewekt door Hugo, die plechtig zijn geschenk voor ons uitpakt. Al spechend klonk dit zo:

“Toch was het koor geen lang leven beschoren. Want ook getalenteerde mensen leren hun grenzen kennen. En wie te veel hooi op zijn vork neemt, gaat door de knieën.

Zó werd dit kamerkoor geschiedenis, maar de geest en nu ook de naam leven verder.

Aan Steven en zijn vrienden wordt zodoende een kostbaar schrijn toevertrouwd waarin het muzikale testament van zijn geliefde voorganger geborgen ligt.”

Om dan – eindelijk! – de betekenis te ontvouwen. Een letterlijke weergave uit zijn speech, een les Latijn:

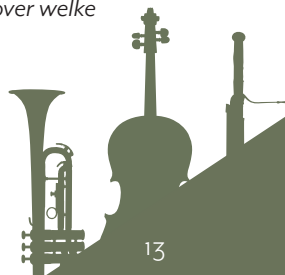
“Een beknopte maar intensieve filologische leergang.

De historisch juiste uitspraak, zoals de Romeinen dus, is beslist Artis Dul[k]edo. Maar in de muziekwereld van de middeleeuwen tot nu gaf men altijd de voorkeur aan Dul[sj]edo, de katholiek-Italiaanse uitspraak. Dul[sj]edo klinkt ook beter dan Dul[k]edo.

Artis Dulcedo of Dulcedo Artis?

Dit lijkt lood om oud ijzer want de betekenis blijft nagenoeg gelijk; alleen is Dulcedo Artis wat slomer en spreekt het minder vlot uit.

Ars betekent kunst en kunde. Artis is een verklarende genitief die zegt over welke Dulcedo het hier gaat.

AD: OVER NAAM EN WORTELS

Dulcedo zelf kan door een hele reeks begrippen weergegeven worden, waaronder: zoetheid, lieflijkheid, aanminnigheid, aantrekkelijkheid, fijne smaak, bekoorlijkheid, verleidelijkheid en daarmee, Artis Dulcedo wordt dus bijvoorbeeld:

- De bekoorlijkheid van de kunst, of beter...

- De charme van onze muzikale stijl

(onze stijl inderdaad, want het Latijn laat het bezittelijk voornaamwoord gemakkelijk achterwege)

En last but not least...

Dulcedo betekent ook genoeg en vermaak. In het Frans vertaald met: Agrément. Er bestaat een uitdrukking 'Les arts d' Agrément'. En die betekent: Die kunsten die men louter om het genoeg beoefent.

Nu is de betekeniskring gesloten.

Artis Dulcedo wijst op:

Die aantrekkelijke, fijnzinnige, charmante kunst en kunde die wij als vrienden louter tot genoeg en vermaak beoefenen."

Back to the future ... Hier zitten we dan, bijna dertig jaar later. Beetje minder haar, of in elk geval wat meer grijze. De zwaartekracht die wat buikjes doet hangen, maar de geest, de ziel van wat we doen heeft geen last van die zwaartekracht. Integendeel... met trots kunnen we afvinken wat de voorvaderen neergepend hadden als opdracht voor zichzelf en voor alle toekomstige AD-ers.

Ja , wij verenigen ons nog elke zondagavond rond onze instrumenten om met volle goesting zoete tonen na te streven.

En ja, het samenzijn op zich is minstens even belangrijk als wat er uit onze snaren en toeters komt.

Dankjewel Hugo De Lil voor onze naam en voor het ontvlammen van de ziel van AD.

Tomas Van Eeghem

Hoboïst